

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

на

Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021 – 2030 година

Списък на съкращенията

БАН – Българска академия на науките

ВУ – Висши училища

ДАБЧ – Държавна агенция за българите в чужбина

ДАНИИ – Държавна агенция за научни изследвания и иновации

ЕСФ – Европейски структурни фондове

ЗВО – Закон за висшето образование

ИА ПО – Изпълнителна агенция „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ”

МВнР – Министерство на външните работи

МВР – Министерство на вътрешните работи

ММС – Министерство на младежта и спорта

МОН – Министерство на образованието и науката

МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МТИТС – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

МТСП – Министерство на труда и социалната политика

НАОА – Национална агенция за оценяване и акредитация

НАЦИД – Национален център за информация и документация

НКВОРБ – Национална карта на висшето образование в Република България

НПВУ – Национален план за възстановяване и устойчивост

НПКНИ – Национална пътна карта за научноизследователската инфраструктура

ОПНОИР – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 година

ПНИИДИТ – Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“ 2021 – 2027 година

ПО – Програма „Образование“ 2021 – 2027 година

ССА – Селскостопанска академия

УЦЖ – Учене през целия живот

ЦРЧР – Център за развитие на човешките ресурси

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

на

Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2021–2030 година

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
Цел 1. Разработване на устойчив механизъм за осъвременяване на съществуващите и създаване на нови учебни планове и програми					
<i>Дейност 1.1 Утвърждаване на компетентния подход като приоритетен във висшето образование</i>					
<p><i>1.1.1</i> Развитие на профилите на компетентностите на всяка специалност от гледна точка на изискванията за успешна личностна и професионална реализация в условията на дигитална трансформация, мобилни общества и динамичен пазар на труда.</p> <p><i>Етап 1: Променени поне 30% от учебните планове и програми във всяко ВУ</i></p> <p><i>Етап 2: Променени поне 70% от учебните планове и програми във всяко ВУ</i></p> <p><i>Етап 3: Променени 100% от учебните планове и програми във всяко ВУ</i></p>	Промени в учебните планове и програми	ВУ	ИА ПО МОН	<p>2021 – 2023 г. 2024 г. – 2028 г. /2030 г./</p> <p>Етап 1 2021 г. – 2023 г.</p> <p>Етап 2 2024-2026 г.</p> <p>Етап 3 2027 г.-2029 г.</p>	<p>ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)</p> <p>Държавен бюджет (чрез национални програми) Бюджет на висшите училища</p>
<p><i>1.1.2</i> Постигане на баланс между развитието на когнитивни (включително аналитични и дигитални) и некогнитивни (включително социални и емоционални) компетентности.</p>	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН	<p>2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.</p>	Бюджет на висшите училища
<p><i>1.1.3</i> Стимулиране на развитието на ключовите</p>	Промени в учебните	ВУ	ИА ПО	2021 – 2023 г.	ЕСФ (ОПНОИР)

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
компетентности за учене през целия живот, компетентност по чужди езици, граждански и социални компетентности, общи цифрови компетентности, както и компетентности в сферата на финансовата грамотност.	планове и програми, Програма за УЦЖ		МОН	2030 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
<i>1.1.4</i> Стимулиране на развитието на функционални компетентности и умения за креативно и критично мислене, комуникативност, работа в екип, лидерство, създаване и използване на алгоритми и за кодиране.	Промени в учебните планове и програми, Програма за УЦЖ	ВУ	МОН ИА ПО	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
<i>Дейност 1.2 Засилване на обучението по съвременни дигитални технологии и на междудисциплинарните връзки в учебните планове и програми</i>					
<i>1.2.1</i> Включване във всички учебни планове на дисциплини и на практическо обучение по нови дигитални технологии като изкуствен интелект (AI), добавена реалност (AR), изкуствена реалност (VR) и др., както и на базово обучение за развиване на умения за алгоритмично мислене и решаване на алгоритмични проблеми.	Промени в учебните планове и програми, национална програма	ВУ	ИА ПО МОН	2023 – 2025 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
<i>1.2.2</i> Засилване на интердисциплинарния подход при подготовката на учебните планове и програми, и въвеждане на хибридни дисциплини, които включват преподаватели от различни научни области и професионални направления.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	ИА ПО МОН	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
<i>1.2.3</i> Включване на няколко социални и/или хуманитарни дисциплини (философия, социология, политология, изкуство и др.) в учебните планове на другите професионални направления, както и на уводни дисциплини от точните науки (математика, информатика, природни науки и др.) в хуманитарните и социалните направления.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	ИА ПО МОН	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
<i>Дейност 1.3 Засилване на сътрудничеството между висшите училища, бизнеса и държавата при обсъждането на учебните планове и програми, практическата подготовка и кариерното ориентиране на студентите</i>					
<i>1.3.1</i> Осигуряване на засилена практическа	Промени в учебните	ВУ	ИА ПО	2021 – 2023 г.	ЕСФ (ОПНОИР)

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
подготовка на студентите за придобиване на компетентности и качества, търсени на пазара на труда, чрез включване в преподаването на специалисти от практиката, покриващи предварително определени критерии за квалификация, дуално обучение и осигуряване на студентски стажове и практики.	планове и програми		МОН	2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
1.3.2 Стимулиране на привличането на представители на бизнеса и на държавната администрация при обсъждането на учебните планове и учебните програми по определени дисциплини.	Промени в системата от критерии за оценяване и акредитация на НАОА Промени в правилниците на ВУ	НАОА ВУ	ИА ПО МОН	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
1.3.3 Стимулиране (включително финансово) на изграждане и поддържане на научни инфраструктури в партньорство с висшите училища, БАН, ССА и бизнеса за приоритетните специалности.	публично-частно партньорство	МОН	ИА ПО ДАНИИ МОН ВУ БАН, ССА Работодатели	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕФРР (ПНИИДИТ) НПВУ Бюджет на висшите училища, БАН и ССА
1.3.4 Подпомагане на професионалното ориентиране на студентите чрез кариерните центрове и създаване на национална мрежа от кариерни центрове.	Кариерни центрове, Мрежа от центрове	МОН	ИА ПО ВУ	2021 – 2024 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Програма „Еразъм+“ Бюджет на висшите училища
1.3.5 Осигуряване на механизми за проследяване на реализацията на дипломираните студенти и поддържане на клубове на завършилите.	Разработване и внедряване на механизми	МОН	ИА ПО ВУ	2021 – 2024 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Програма „Еразъм+“ Бюджет на

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
					висшите училища
Дейност 1.4 Активизиране на спортната дейност във висшите училища, повишаване на качеството на тренировъчната и състезателната дейности, и изграждане на съвременна спортна база					
1.4.1 Разработване и реализиране на финансово обезпечена 10-годишна национална програма за изграждане и реконструкция на спортни обекти и съоръжения и модернизиране на спортната база във висшите училища, която ежегодно да се актуализира и в която приоритет имат висшите училища, участващи със съфинансиране в реализацията на програмата	Правилници на ВУ, политики на ВУ, публично-публично партньорство.	МОН	ММС МРРБ ВУ Общини	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма ЕФРР (ПРР) Бюджет на висшите училища
1.4.2 Нормативно регламентиране на възможността за назначаване на треньори от и извън щата на преподавателския състав, за кадрово укрепване и развитие на спортната дейност във висшите училища	Промени в нормативни актове	МОН	ММС	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
1.4.3 Включване на задължителни часове по спорт във всички учебни планове на ВУ според тяхната специфика и усъвършенстване на механизма за финансиране на спортната дейност във висшите училища	Промени в нормативни актове и в учебните планове	МОН	ВУ ММС	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет
1.4.4 Определяне на колективни и индивидуални спортове за приоритетни, с особена социална значимост, към които в дългосрочен план да се насочат усилията за финансово и кадрово укрепване на висшите училища и за развитие на подходяща спортна инфраструктура	Политики и правилници на ВУ, Промени в нормативни актове	МОН	ММС ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
1.4.5 Разработване и реализиране на национална програма за популяризиране и развитие на масовия университетски спорт	Правилници на ВУ, политики на ВУ, публично-публично партньорство	МОН	ММС Национална организация за университетски спорт ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
1.4.6 Създаване на система за пряко финансиране на подготовката и участието на шампионите от студентските колективни и индивидуални първенства в националните първенства по съответните видове спорт на Република България	Промени в нормативни актове	МОН НСА Национална организация за университетски спорт ВУ	ММС	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
1.4.7 Предоставяне на национални стипендии за най-изявените спортисти във висшите училища чрез прилагането на ясни критерии за тяхното отпускане	Промени в ПМС № 90 от 2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студенти, докторанти и специализанти от държавните висши училища	МОН		2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
Цел 2. Въвеждане на съвременни гъвкави и ефективни форми на обучение					
<i>Дейност 2.1 Въвеждане на стандарти за добро обучение, ръководени от европейския опит и традиции</i>					
2.1.1 Създаване на университетски центрове за обучителни ресурси.	Правилници на ВУ, университетски библиотеки	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
2.1.2 Обучение на преподавателите в умения за обработка на информация, визуална грамотност, решаване на проблеми и мислене на по-високо ниво, ad hoc сътрудничество и дълбоко разбиране на това как технологичните инструменти могат да подобрят процеса на обучение.	Стратегия за УЦЖ към ВУ	МОН	ИА ПО ВУ	2024 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
2.1.3 Организиране на междууниверситетски национални и международни конференции и семинари за представяне на нови методи за обучение.	Обучителни програми и проекти	МОН	ВУ ФНИ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Бюджет на ФНИ
2.1.4 Актуализиране на учебните планове и програми чрез засилване ролята на	Промени в учебните планове и програми,	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
самостоятелните творчески дейности на студентите като подготовка и представяне на критичен анализ по даден проблем, подготовка на курсова работа, решаване на практически задачи, участие в научни изследвания и др. подобни, включително и използвайки летния период между две академични години.	промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ			Втори етап: 2026 – 2030 г.	
2.1.5 Оценяването на знанията и уменията на студентите не въз основа на възпроизвеждане на запаметеното, а чрез уменията им за: дебатиране, извършване на научни експерименти или теоретично моделиране, решаване на реални проблеми, дигитална креативност, представяне на информация пред специализирана и неспециализирана аудитория, както и способностите: да се вникне в естеството на проблема/темата, да се използват различни дигитални инструменти за ефективно изпълнение на задачите в реалния свят, за оценка на съобщенията във видео форми и др.	Промени в учебните планове и програми, промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.1.6 Въвеждане в първата година на обучение след завършено средно образование на задължителен курс по научна етика, в който се обясняват проблемите на академичното плагиатство и борбата с него, изискванията за коректно цитиране на източниците на информация, основните принципи при създаване и защита на интелектуалната собственост и други свързани въпроси	Промени в нормативни актове и в учебните планове и програми	ВУ	МОН	2021 – 2023 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 2.2 Създаване на материална и финансова база, позволяваща прилагането на съвременни и гъвкави методи на преподаване и изследване					
2.2.1 Създаване и подпомагане на развитието на университетски технологични програми за осигуряване на материали и средства за подпомагане на дигитализацията на учебния процес, теренни изследвания, проектна дейност и	Виртуални библиотеки	МОН	ВУ	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма (НП1 и НП2)

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
др.					
2.2.2 Интензивно осигуряване на техника, позволяваща интерактивното и дигитално преподаване.	Виртуални библиотеки	МОН	ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма (НП1 и НП2) Бюджет на висшите училища
2.2.3 Обвързване на акредитационните критерии за академично пространство не само с площ в кв. м., полагащи се на един студент, а и с наситеност за това пространство с оборудване, позволяващо прилагането на ефективни образователни технологии.	Промени в системата от критерии за оценяване и акредитация на НАОА	НАОА	МОН	2021 – 2022 г.	Бюджет на НАОА
2.2.4 Осигуряване на подкрепа за създаване на съдържание и за осигуряване на технологични ресурси за развитие на качествено дистанционно обучение, с интерактивен достъп и виртуални аудитории, вкл. и за привличане на чуждестранни студенти и на български младежи от чужбина да учат в България.	Наредба за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища	ВУ	ИА ПО МОН	2023 – 2028 г.	ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
2.2.5 Подпомагане и стимулиране на подготовката на дистанционни курсове (MOOCs) с отворен достъп от български преподаватели на английски език.	Учебни програми	ВУ	ИА ПО МОН	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
Дейност 2.3 Използване на образователни форми, методи и технологии, съобразени с особеностите на обучаваната генерация студенти					
2.3.1 Значително увеличаване на програмите за електронно дистанционно обучение, усъвършенстване и актуализиране на учебните програми и платформи за електронно дистанционно обучение, дигитализация на съдържанието и създаване на нови интерактивни дигитални ресурси.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	ИА ПО МОН	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
2.3.2 Осигуряване на систематична технологична подготовка, която да помогне на	Програма за УЦЖ	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
университетските преподаватели в усвояването на базови и допълнителни технологии за преподаване и изследване.				Втори етап: 2026 – 2030 г.	Национална програма „Дигитална квалификация“
2.3.3 Дигитализация на образователния процес.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	ВУ	ДАНИИ МОН	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕФРР (ПНИИДИТ)
2.3.4 Допълване на текстобазирани учебни материали с богат набор от визуални и звукови материали, които повишават интереса на студентите и ги подпомагат в усвояването на учебния материал.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища, Държавен бюджет
2.3.5 Използване на личните мобилни телефони като помощно технологично средство в аудиторията наред с компютъра и таблета.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.6 Широко въвеждане на преподаването чрез казуси, като средство за интензивно обсъждане от страна на студентите на преподаваната материя и развитието у тях на умения за аргументиране, словесно дебатиране и взимане на решения.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.7 Обединяване на финансовите и интелектуални усилия на университетите и държавата за създаването на онлайн библиотеки и дигитални ресурси, използвани във всеки момент, включително и в академичния час.	Виртуални библиотеки	МОН	ИА ПО ВУ	2024 – 2028 г.	Държавен бюджет чрез национална програма ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
2.3.8 Подпомагане и стимулиране на процеса на разширяване на ролята на преподавателя от предимно лектор и в модератор, който превръща	Промени в критериите за атестиране на	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап:	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
в знание предварително събрана и анализирана от студентите информация по дадена тема.	членовете на академичния състав във ВУ и в правилниците на ВУ			2025 – 2030 г.	
2.3.9 Прилагане на проектното обучение, включващо динамичен подход в аудиторията, за придобиване на по-задълбочени знания чрез активно проучване на предизвикателствата и проблемите в реалния свят, с фокус върху това, което е ново, активно, полезно и интересно.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
2.3.10 Предлагане на дистанционни курсове с отворен достъп за студенти от цял свят.	Промени в учебни програми, Обучителни технологии и материали, Промени в Правилниците на ВУ	МОН ВУ	ИА ПО	2024 – 2028 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
Цел 3. Повишаване на качеството на образованието във ВУ					
Дейност 3.1 Повишаване на ефективността на вътрешните системи за управление на качеството на образованието, научните изследвания и академичния състав					
3.1.1 Основаване на вътрешната система за управление на качеството (СУК) на описание и анализ на ключовите процеси и дейности на висшето училище и тяхната взаимосвързаност	Промени в СУК на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.2 Преодоляване на формалния характер на атестацията на преподавателите, с цел превръщането ѝ в ефективен стимул за професионално развитие и академично израстване.	Промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав във ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.3 Осигуряване на обвързаност на вътрешната система за управление на качеството с	Промени в системите за	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
вътрешните правила за работната заплата въз основа на количеството и качеството на преподаването и на научно-изследователската работа на членовете на академичния състав и чрез въвеждане на стимулиращ модел за формиране на работната заплата на преподавателите, с особено внимание към младите преподаватели;	атестиране на членовете на академичния състав и в правилниците на ВУ				
3.1.4 Внедряване на система за вътрешни одити по качеството, чрез които се идентифицират слабости и се проследява напредъкът при осигуряване на качеството;	Промени в СУК на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.5 Въвеждане на механизъм за взимане на решения, свързани с осигуряване на качеството, въз основа на анализирани и систематизирани данни, получени чрез разнообразни канали за обратна връзка от заинтересованите страни – студенти, преподаватели, административен персонал, работодатели, представители на бизнеса и други външни партньори;	Промени в СУК на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.6 Включване на представители на заинтересованите страни във взимането на решения за повишаване на качеството на образованието.	Промени в СУК на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
3.1.7 Въвеждане на ефективен механизъм за регулярна студентска оценка на качеството на учебния процес.	Промени в СУК на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 3.2 Осигуряване на финансово ефективна образователна дейност с високо качество					
3.2.1 Разработване и разкриване на бакалавърски и магистърски специалности с динамични учебни планове и програми, адаптирани към потребностите на студентите и пазара на труда и осигуряващи актуални знания и личностни умения в съответствие с европейските стандарти за качество и водещите световни образци.	Промени в учебните планове и програми	МОН ВУ	ИА ПО	2024 – 2028 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
3.2.2 Осигуряване на реална избираемост на	Промени в учебните	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
дисциплини и преподаватели от страна на студентите и реално приложение на кредитната система, вкл. при мобилност. В тази връзка, преразглеждане на правилата, които изискват и/или отчитат само часове в задължителни курсове, напр. за обявяване на академични конкурси.	планове и програми и в правилниците на ВУ				висшите училища
3.2.3 Въвеждане на съвременни средства за превенция и контрол на плагиатството в учебния процес, включително чрез софтуер за проверка за наличие на плагиатство и регламентиране в етичните кодекси на ВУ.	Софтуерна платформа, Промени в правилниците на ВУ	МОН	ВУ	2021 – 2022 г.	МОН Бюджет на висшите училища
3.2.4 Оценка и преглед на финансовата ефективност и обществената значимост на специалностите в ОКС „бакалавър“ и „магистър“.	Провеждане на вътрешен одит във ВУ Методика по чл. 90, ал. 5 от ЗВО	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.5 Намалване на аудиторната заетост и осигуряване на максимална гъвкавост на учебните планове, съобразена с нарасналите възможности на студентите за извънаудиторни дейности и самоподготовка.	Промени в учебните планове и програми и в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.6 Регулярно актуализиране и оптимизиране на учебната документация: анотации, квалификационни характеристики, учебни планове и програми на учебните дисциплини в съответствие с развитието на научното знание, потребностите на обществото и за по-рационално използване на всички ресурси.	Промени в учебните планове и програми и в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
3.2.7 Стимулиране на образователното сътрудничество между БАН, ССА и ВУ за развиването на магистратури и съвместни докторантури, например чрез приемането на национална програма в областта на висшето образование.	Промени в нормативни актове	МОН	ИА ПО ВУ	2021 – 2023 г. 2024 – 2028 г. 2021 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Национални програми
3.2.8 Осигуряване на детайлна и пълноценна	Промени в	МОН	ВУ	Първи етап: 2021 –	Бюджет на

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
информация и подкрепа на студентите от тяхното посрещане, записване и настаняване, през обучението, до завършването и издаването на диплома.	правилниците на ВУ			2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	висшите училища
3.2.9 Разработване на устойчив механизъм за финансиране, който намалява зависимостта на субсидията на държавните ВУ от броя отпаднали студенти в хода на обучението.	Промени в нормативни актове	МОН		2021 – 2023 г.	Държавен бюджет
Цел 4 Интернационализация на висшето образование и включване в международни образователни и научни мрежи					
Дейност 4.1 Изграждане на реално функциониращи мрежи между български и чуждестранни висши училища въз основа на съвместно изпълнявани дейности					
4.1.1 Стимулиране на висшите училища за включване и активно участие в инициативата за изграждане на европейски университети.	Информационни срещи Координационен механизъм	МОН	ИА ПО МТИТС ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Програми „Хоризонт Европа“ и „Еразъм+“
4.1.2 Разширяване на международното сътрудничество и на академичните партньорства с чуждестранни университети и участие в университетски и научни мрежи.	Договорни инструменти	ФНИ ВУ	МОН МТИТС	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма „Хоризонт Европа“ ФНИ Бюджет на висшите училища НПВУ
4.1.3 Стимулиране и подкрепа за международното сътрудничество в областта на научните изследвания и участие в международни научни проекти и инфраструктури.	Национална програма	ФНИ ВУ	МОН МТИТС	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма „Хоризонт Европа“ ФНИ Държавен бюджет Бюджет на висшите училища НПВУ
4.1.4 Стимулиране на публикуването на научни статии във водещи международни академични издания, индексирани в световните бази данни, и	Национална програма	ФНИ ВУ	МОН МТИТС	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма „Хоризонт Европа“ ФНИ

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
на включването на издаваните в Република България научни списания в международни бази с данни за научна литература.					Държавен бюджет Бюджет на висшите училища НПВУ
4.1.5 Стимулиране и подкрепа на участието в специализации и международни форуми и на членството в международни организации.	Промени в индикаторите за акредитация и атестация ФНИ	ВУ	МОН НАОА	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 4.2 Интернационализиране на социалната и образователната среда във висшите училища					
4.2.1 Повишаване на подготвеността на академичния състав, на служителите в администрацията и на студентите за работа в мултикултурна и многоезикова среда чрез квалификация, особено по ИКТ и чуждоезиково обучение.	Национална програма ПО	МОН	ИА ПО ВУ	2021 – 2023 г. 2024 – 2030 г. 2021 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на ВУ
4.2.2 Стимулиране на изготвяне и издаване на учебници, учебни помагала и монографични трудове на чужди езици.	Учебници, учебни помагала	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.2.3 Разкриване на специалности и програми на чужд език във всички образователни степени, за привличане на по-голям брой чуждестранни студенти.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.2.4 Осъществяване на контакти с българската диаспора и с българските училища в чужбина с цел привличане на студенти от българските общности.	Национална програма	МОН	ДАБЧ	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма 3
4.2.5 Полагане на грижи за уязвими групи (в т. ч. чуждестранни) студенти и на студентите от български произход, които са учили и живели в друга държава преди да се запишат в българско ВУ, от тяхното посрещане, записване и настаняване, през обучението, до завършването и издаването на диплома чрез:	Правилници и програми на ВУ	МОН	ИА ПО ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
<ul style="list-style-type: none"> • Подпомагане на ученици с добри образователни резултати от трудно достъпни или слабо развити населени места и ученици от уязвими и маргинализирани групи, вкл. роми, от втори гимназиален етап за продължаване на образованието им във ВУ; • Популяризиране възможностите и условията за прием и обучение на младежи с цел продължаване на образованието им във ВУ; • Разработване и внедряване на модели за социално включване и адаптация на различни групи студенти; • Подпомагане на непедagogически персонал със средно образование за продължаване на образованието им във ВУ, в т.ч. в педагогически специалности. 					
4.2.6 Хармонизиране на учебните планове и програми с тези на водещи чуждестранни университети, обучаващи в сходни професионални направления.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.2.7 Стимулиране на създаването и подпомагане на функционирането на съвместни образователни програми между български и чуждестранни висши училища, както и на нови форми на образователен обмен в рамките на европейското сътрудничество като двойните и съвместни образователни степени и други.	Политики за развитие на ВУ	МОН ВУ	ИА ПО	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма „Еразъм+“ ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
4.2.8 Стимулиране на двойното научно ръководство на докторанти с български и чуждестранен научен ръководител.	Политики за развитие на ВУ	ВУ	МОН ЦРЧР	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма „Еразъм+“ Бюджет на висшите училища
4.2.9 Стимулиране на привличането на чуждестранни преподаватели в българските висши училища.	Програма „Еразъм+“, ПО Политики за	МОН ВУ	ЦРЧР ИА ПО	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма Еразъм+ ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
	развитие на ВУ				одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
4.2.10 Подкрепа за въвеждането на електронната Европейска студентска карта.	Промени в нормативни актове	МОН	НАЦИД	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
4.2.11 Нормативно да се уреди възможността ВУ да се признават дипломи за завършено висше образование в чуждестранни ВУ от държави, които са страни по Лисабонската конвенция, без необходимост от легализация на дипломите.	Промени в нормативни актове	МОН		2021 – 2023 г.	Държавен бюджет
4.2.12 Нормативно да се уреди възможността ВУ да въведат изцяло електронна система за кандидатстване от чужбина със сканирани документи, които да се представят за проверка в оригинал при започване на обучението.	Промени в нормативни актове	МОН	МВнР МВР ДАНС НАЦИД ВУ	2023 – 2025г.	Държавен бюджет
Дейност 4.3 Насърчаване на входящата и изходящата мобилност на преподавателите, студентите и администрацията					
4.3.1 Повишаване на участието на студентите и докторантите в мобилност, обмен и стажове в чуждестранни университети.	Политики за развитие на ВУ	МОН ВУ	ЦРЧР ИА ПО	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма Еразъм+ ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
4.3.2 Подпомагане на студентите при избор на курсове и програми преди началото на мобилността.	Промени в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
4.3.3 Включване на академичната мобилност в учебните планове.	Учебни планове. Промени в нормативната уредба	ВУ	МОН	2021 – 2023 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет
4.3.4 Въвеждане на прозрачни, последователни и надеждни процедури и критерии за справедливо признаване на завършени степени и периоди на обучение в чуждестранни висши училища и повишаване на компетентността на персонала, който извършва признаването.	Промени в нормативната уредба Промени в правилниците на ВУ	МОН	ВУ	2021 – 2023 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
4.3.5 Насърчаване на входящата и изходящата мобилност на преподаватели, студенти и административен персонал.	Програма „Еразъм+“ ПО Промени в правилниците на ВУ	МОН ВУ	ЦРЧР ИА ПО	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Програма Еразъм+ ЕСФ (ОПНОИР – за студенти, докторанти, постдокторанти, ЕСФ+ (ПО – студенти и докторанти) Хоризонт Европа НПВУ
Дейност 4.4 Подобряване на образа на българското висше образование в чужбина					
4.4.1 Провеждане на активна маркетингова дейност за представяне на българските висши училища в чужбина и особено сред българската диаспора извън политическите граници на страната.	Национална програма Допълване правилниците на ВУ	МОН	ВУ	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма (НПЗ)
Цел 5. Стимулиране на участието на младите преподаватели					
Дейност 5.1 Създаване на по-добро възрастово съответствие между преподаватели и студенти, чрез насърчаване на повече млади хора да участват в конкурси за преподаватели					
5.1.1 Създаване на стандарти, които гарантират назначаването на преподаватели, притежаващи лични и професионални знания и умения, осигуряващи високо качество на преподаване и формиране на взаимно доверие с обучаваните студенти.	Промени в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	2022 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
5.1.2 Подпомагане на младите преподаватели да се развиват и хабилитират в кратки срокове при запазване на високи академични изисквания.	Промени в нормативни актове	МОН	ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.1.3 Преглед и допълване на правилниците на ВУ с цел да се осигури съчетание на качествено обучение с личностно удовлетворение от преподаването и от възможностите за академично израстване.	Промени в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 5.2 Създаване на условия за повишаване на изследователските инициативи и изследователския капацитет на младите преподаватели					

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
5.2.1 Използване на магистърските програми за подготовка на бъдещи докторантски разработки и преход към преподавателска работа при изявени студенти с изследователска нагласа и умения за общуване с аудиторията.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.2.2 Разтоварване от прекомерна преподавателска или административна дейност и предоставяне на време и възможности за разширяване на знанията на преподавателите, развиване на преподавателските умения, и подготовката и ръководството на научни проекти, вкл. с участието на студенти.	Промени в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.2.3 Осигуряване на възможности за квалификация – чуждоезиково обучение, ИКТ, изследователски умения.	Програма за УЦЖ	МОН	ИА ПО ВУ	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища Държавен бюджет чрез национална програма (НП2) ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
5.2.4 Включване в международни проекти и университетски мрежи за осъществяване на съвместна изследователска и публикационна дейност.	ПНИИДИТ НПКНИ Проекти на ФНИ	ВУ МОН	ДАНИИ ФНИ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) Държавен бюджет Бюджет на ФНИ НПВУ Хоризонт Европа Еразъм+
5.2.5 Създаване на университетски фондове за финансово осигуряване на участието в международни научни програми, конференции, симпозиуми и практики.	Промени в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 5.3 Създаване на по-добри условия за работа и заплащане					
5.3.1 Осигуряване на самостоятелно работно място, оборудвано високотехнологично.	Стратегии и планове за развитие на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
5.3.2 Осигуряване на институционална подкрепа във всяко ВУ за намаляване въздействието на демотивиращите фактори като: слаба мотивация на част от студентите, високото равнище на стрес, неблагоприятни условия на работа, включително технологичната среда и човешките взаимоотношения.	Назначаване на психолог/специалист по управление на човешките ресурси	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища, Еразъм+ ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
5.3.3 Критериите за атестация на преподавателите да се свържат със степента, в която младите преподаватели насърчават и осъществяват задълбоченото учене на студентите за постигане на трайни знания, а не повърхностното обучение.	Промяна в критериите за атестиране на членовете на академичния състав	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
5.3.4 Предвиждане в държавния бюджет на възможността за въвеждане на заплащане на младите преподаватели в дадено професионално направление не по-малко от средната заплата на реализиращите се студенти от същото направление.	Промени в нормативни актове	МОН		2022 г.	Държавен бюджет
Цел 6. Активизиране на научната дейност във висшите училища					
Дейност 6.1 Стимулиране на научно-изследователската дейност във ВУ					
6.1.1 Включване в системите за акредитация и атестация на обективни критерии за отчитане на научните и научно-приложните резултати през отчетния период: публикации в реферирани и индексирани списания, привлечени средства от научни и научно-приложни договори, съотношение преподаватели/защитили докторанти и др.	Система от критерии за оценяване и акредитация на НАОА Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав и в критериите за оценяване и акредитация	МОН НАОА	ВУ	2021 – 2024 г.	Бюджет висши училища Бюджет на НАОА
6.1.2 Оформяне на субсидията за изследователските ВУ в две ясно обособени	Промени в нормативни актове	МОН		2021 – 2025 г.	НПВУ

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
части – за издръжка на обучението на студентите и за научни изследвания. Размерът на субсидията за научни изследвания да се определя по обективни критерии за научните резултати, отбелязани през предходен период (публикации, цитати, регистрирани патенти, привлечени средства от научни и научно-приложни договори и др). Субсидията за научни изследвания постепенно да нараства, докато през 2025 г. достигне поне 40 % дял от общата субсидия за изследователските ПН.					Държавен бюджет
6.1.3 Анализ на причините за отпадане на докторантите по време на докторантурата, за незавършване на дисертационния труд и за недостигане до защита и взимане на мерки за предотвратяване на тези явления;	Анализ	МОН		2021 – 2023 г.	Държавен бюджет
6.1.4 Регулярно актуализиране на размера на стипендиите на докторантите, като се поддържа на ниво поне 150 % от минималната работна заплата. Въвеждане на национална система за отчитане и контрол на ефективното използване на средствата, отпускани за обучение на докторанти.	Промени в нормативни актове	МОН		Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	Държавен бюджет
6.1.5 Регламентиране и ресурсно осигуряване на дейността на докторантски училища.	Промени в нормативни актове	МОН ВУ	ИА ПО	2025 – 2027 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК)
6.1.6 Въвеждане на коефициенти в държавната субсидия, отпускана за обучение в различните образователни степени, които да отразяват съществените различия в стойността на обучението в съответната степен.	Промени в нормативни актове	МОН		Изпълнено	Държавен бюджет
6.1.7 Регламентиране и ресурсно осигуряване на научна специализация (пост-докторантура).	Национална програма ФНИ	МОН		2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет Бюджет на ФНИ НПВУ

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
					Хоризонт Европа
6.1.8 Регламентиране на статуса и на условията за прием и обучение на докторанти, които са финансирани по научни проекти (проектни докторантури).	Промени в нормативни актове	МОН		2021 – 2022 г.	Държавен бюджет
6.1.9 Освобождаване от такси на докторантите в приоритетни за държавата професионални направления, както и на докторанти, назначени по научни проекти с публично финансиране.	Промени в нормативни актове (ЗВО)	МОН		2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
6.1.10 Осигуряване на безплатен курс по български език за чуждестранните докторанти в приоритетни за държавата професионални направления и защитени специалности.	Промени в правилниците на ВУ	МОН	ВУ	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища, национални програми
6.1.11 Улесняване на процеса по кандидатстване и привличане на докторанти от държави извън ЕС и ЕИП.	Промени в нормативната уредба, Промени в правилниците на ВУ	МОН	МВнР ВУ	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет, Национална програма Бюджет на висшите училища Хоризонт Европа Еразъм+
Дейност 6.2 Подобряване на организацията на научно-изследователската дейност във ВУ					
6.2.1 Дефиниране на правила за използването на субсидията за научни изследвания за реализиране на целеви научни програми на ВУ и за стимулиране на преподавателите с високи научни постижения.	Правилници на ВУ Промяна в нормативни актове	МОН	ВУ	2021 – 2025 г.	Държавен бюджет Бюджет на висшите училища
6.2.2 Стимулиране на кооперирането между ВУ, а също и на ВУ с институтите на БАН, ССА и бизнеса за подготовката и изпълнението на общи научни проекти и за съвместно обучение чрез общи магистърски и докторски програми със споделени човешки и материални ресурси.	ПНИИДИТ ПО Национална програма ФНИ	МОН	ДАНИИ ИА ПО ФНИ ВУ, БАН, ССА	2021 – 2023 г. 2024 – 2030 Г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) ФНИ Бюджет на висшите училища,

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
					БАН и ССА
6.2.3 Създаване на възможност и осигуряване на условия БАН да обучава самостоятелно определен брой студенти в магистърски програми, с цел оползотворяване на научния потенциал за подготовка на докторанти, респективно висококвалифицирани кадри с насоченост към научните изследвания	Промяна в нормативни актове	МОН		2021 – 2025 г.	Държавен бюджет
6.2.4 Въвеждане на ефективна, единна за ВО система за превенция и контрол на плагиатството при публикуване на научни трудове и в конкурсите за академично израстване.	Софтуерна платформа	МОН		2021 – 2028 г.	Държавен бюджет
6.2.5 Създаване към НАЦИД на национален репозиториум за научна продукция и резултати на българските учени и стимулиране на отворения достъп до резултати от научни изследвания, финансирани с публични средства, чрез публикуване в Българския портал за отворена наука (bpos.bg).	Софтуерна платформа	НАЦИД МОН	МОН ДАНИИ ВУ	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕФРР (ПНИИДИТ)
Цел 7. Изграждане на ефективна връзка образование – наука – бизнес					
Дейност 7.1 Създаване на система за регулярно актуализиране на учебното съдържание в съответствие с най-новите постижения на науката и технологиите					
7.1.1 Актуализиране на съдържанието на учебните планове и програми, както и на придружаващите ги образователни материали във всички ВУ, така че да съответстват на съвременните научни и технологични знания.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН ИА ПО	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ, ЕСФ+ (ОПНОИР + ПО)
7.1.2 Включване на обучението чрез разработване на проекти и решаване на практически задания във всички учебни планове, съобразно тяхната специфика, за изграждане на съответните компетентности у студентите.	Промени в учебните планове и програми	ВУ МОН	ИА ПО	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕСФ, ЕСФ+ (ОПНОИР + ПО)
7.1.3 Създаване във всяко ВУ на система за периодичен преглед, оценка на актуалността и формулиране на предложения за подобряване на	Правилници на ВУ Промяна на системата от	ВУ	МОН НАОА	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап:	Бюджет на висшите училища

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
учебното съдържание от външни за ВУ специалисти (учени и практики).	критерии за оценяване и акредитация на НАОА			2024 – 2030 г.	
7.1.4 Включване в периодичната атестация на преподавателите на показатели, които обективно отчитат актуалността на преподавания материал от гледна точка на неговото научно и технологично ниво.	Промени в системите за атестиране на членовете на академичния състав на ВУ	ВУ	МОН	Първи етап: 2021 – 2023 г. Втори етап: 2024 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
Дейност 7.2 Активизиране на партньорството на ВУ с работодателите и държавата в образователната дейност и продължаващото обучение					
7.2.1 Осигуряване на възможност, в т. ч. в нормативната уредба, и подпомагане на развитието на дуалното обучение във висшето образование и на други форми за съвместно обучение (инкубатори, летни школи, кариерни събития и др.) от ВУ и работодателите.	Промени в нормативни актове ПО Публично-частно партньорство	МОН ВУ	ИА ПО Работодатели	2024 – 2028 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища, Външни източници
7.2.2 По-тясна координация между ВУ, работодателите и държавата за осъществяване на програми за продължаващо обучение, квалификация и преквалификация, като основно средство за адаптиране към променящите се изисквания на пазара на труда.	ПО, ОПРЧР, национални програми	ВУ МОН	ИА ПО Работодатели МТСП	2022 – 2028 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО, ПРЧР) Бюджет на висшите училища
7.2.3 Стимулиране на привличането на специалисти с богат практически опит като преподаватели в българските висши училища.	ПО, национални програми	МОН ВУ	ИА ПО	2024 – 2028 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища Еразъм+ НПВУ
7.2.4 Стимулиране на междусекторното кариерно	Правилници на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
развитие от академична към практическа реализация и обратно.				2026 – 2030 г.	висшите училища
7.2.5 Подпомагане на дейността на центрове за учене през целия живот към ВУ.	Програма за УЦЖ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕСФ, ЕСФ+ (ОПНОИР + ПО) Бюджет на висшите училища
Дейност 7.3 Активизиране на партньорството на ВУ с бизнеса и държавата в научните изследвания					
7.3.1 Създаване на законова възможност и стимулиране на развитието на докторски програми със смесено финансиране от държавата и бизнеса по теми от интерес за бизнеса.	Промени в нормативни актове ПО, ПНИИДИТ Публично-частно партньорство	МОН	ИА ПО ДАНИИ ВУ Работодатели	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) ЕФРР (ПНИИДИТ) Бюджет на висшите училища
7.3.2 Стимулиране на приложни изследователски програми, вкл. и чрез смесено публично-частно финансиране, за развитие на иновации с потенциал за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.	Промени в нормативната уредба, ПНИИДИТ Публично-частно партньорство	МОН	ДАНИИ ВУ Работодатели	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет ЕФРР (ПНИИДИТ) НПВУ Бюджет на висшите училища
7.3.3 Включване на обучението по иновации, предприемачество и интелектуална собственост във всички академични планове и програми (с изключение на някои специфични професионални направления като теология и философия) според спецификата на професионалното направление и на образователната степен.	Промени в учебните планове и програми	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
7.3.4 Подпомагане и стимулиране на предприемаческата дейност на студентите и преподавателите чрез подходящи академични, организационни и финансови мерки.	ПО Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав на ВУ	ВУ МОН	ИА ПО	2021 – 2023 г. 2025 – 2027 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища НПВУ

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
7.3.5 Стимулиране на предоставянето от ВУ на консултантски и образователни услуги както за фирми, така и за държавни, регионални и други публични структури.	Центрове за трансфер на технологии и знание във ВУ Промени в критериите за атестиране на членовете на академичния състав на ВУ	МОН	ВУ	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища ПВР (ЕФРР) НПВУ
7.3.6 Включване на активностите при ръководство и участие в научно-приложни проекти в критериите за академично израстване и атестиране на академичния състав.	Промени в критериите за атестиране и за академично израстване	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
7.3.7 Създаване и ресурсно осигуряване във ВУ на система за създаване и защита на интелектуалната собственост, включваща правилник и структура за реализация на резултатите от научните изследвания и на други обекти на интелектуалната собственост, както и за обучение на студентите и преподавателите по защита на интелектуалната собственост.	ПНИИДИТ	МОН ВУ	ДАНИИ	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) НПВУ Държавен бюджет
7.3.8 Създаване и ресурсно осигуряване на национална система от офиси за трансфер на технологии, включваща изследователските ВУ. Идентифициране на водещи офиси за трансфер на технологии, които да подпомагат експертно и методически останалите офиси по отношение на дейностите, свързани със защитата и стопанската реализация на интелектуалната собственост, създадена в резултат на научни изследвания във ВУ и научните организации.	ПНИИДИТ ПВУ национална програма	МОН ВУ	ДАНИИ	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) Държавен бюджет чрез национална програма ПВУ
Цел 8. Повишаване на ролята на ВУ като активен фактор за регионално развитие					
<i>Дейност 8.1. Създаване и използване на национална карта на висшето образование в Република България (НКВОРБ)</i>					

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
8.1.1 Създаване на НКВОРБ, която идентифицира потребностите за развитие на висшето образование по региони и на наличния ресурс от преподаватели и потенциални кандидат-студенти, отчитайки и възможностите за привличане на чуждестранни студенти и на българи живеещи в чужбина.	НКВОРБ като насока за разработване на политики в системата на ВО	МОН		изпълнено	Държавен бюджет
8.1.2 Използване на информацията от НКВОРБ, работодателите и ресорните министерства за допълнително развиване на системата за контролиран от държавата субсидиран прием в държавните ВУ, в съответствие с националните и регионални потребности и с предвижданията за бъдещо развитие на пазара на труда.	Промяна в нормативни документи	МОН		2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
8.1.3 Регламентиране на процедури, чрез които информацията от НКВОРБ да се използва за балансирано развитие на мрежата от висши училища според потребностите на регионите и според реалните възможности.	Описани процедури в НКВОРБ	МОН		2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
8.1.4 Създаване на система за периодичен преглед и актуализиране на НКВОРБ с участието на представители на Съвета на ректорите, МТСП, МРРБ, Националното сдружение на общините и национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите.	Описана система в НКВОРБ ПНИИДИТ	МОН		2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
8.1.5 Системни усилия на национално и регионално ниво за преодоляване на съществуващите реални социални и регионални неравенства в достъпа до ВО, напр. чрез подкрепа на подготовителни курсове за кандидат-студенти сред уязвими групи и в определени региони.	Анализи на национално и регионално ниво	МОН	ИА ПО ВУ	2022 – 2023 г. 2024 – 2028 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
Дейност 8.2 Активизиране на партньорството на ВУ с регионалните власти по отношение на интелигентната специализация и развитието на регионите					
8.2.1 Подпомагане на подготовката на съвместни стратегически документи за развитие на	Договори за сътрудничество	МОН	МРРБ ВУ	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ППР) Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
отделните региони с участието на висшите училища. Развитие на съвместните стратегическите цели в хармонизирани конкретни планове за развитие на регионите и на ВУ.	между регионални ръководства и ВУ		Общини		
8.2.2 Стимулиране на участието на ВУ в решаването на проблеми, идентифицирани като приоритетни от регионалните власти чрез целево национално и регионално финансиране (проектно и програмно).	Национални и регионални програми за развитие	МОН МРРБ	ВУ Общини	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ПРР) Фонд за справедлив преход (ПРР) Държавен бюджет
8.2.3 Регламентиране и активизиране на ролята на регионалните ръководства, чрез съветите на настоятелите и други подходящи форми, при подготовката, регулярното проследяване и отчитането на мандатните програми на ректорските ръководства по отношение на съответствието с потребностите на региона.	Промени в правилниците на ВУ	ВУ	МОН	2021 – 2025 г.	Бюджет на висшите училища
8.2.4 Подпомагане и стимулиране на развитието на обучителни програми за следдипломна квалификация и преквалификация (учене през целия живот), които съответстват на потребностите на региона.	Програма УЦЖ, Договори за обучително сътрудничество	МОН ВУ	МРРБ Общини	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕФРР (ПРР) Фонд за справедлив преход (ПРР) Държавен бюджет
8.2.5. В силните икономически региони създаване на регионални фондове за развитие на научни изследвания и иновации.	Договори за научно сътрудничество	МРРБ ВУ	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища ЕФРР (ПРР) Държавен бюджет
Цел 9. Подобряване на управлението на ВУ и на системата за оценяване и акредитация					
Дейност 9.1. Гарантиране на академичната отговорност и обществения интерес във ВУ					
9.1.1 Ясно законово регламентиране на правомощията на съветите на настоятелите на ВУ.	Промени в нормативните актове	МОН	ВУ	2021 – 2022 г.	Държавен бюджет
9.1.2 Превръщане на договорите между	Промяна в	МОН		2021 – 2025 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
министъра на образованието и науката и избраните ректори в държавните висши училища в гарант за реформи и инструмент за отговорно и ефективно управление.	нормативни актове				
9.1.3 Обвързване на размера на държавната субсидия с изпълнението на договора между министъра на образованието и науката и ректора.	Промяна в нормативни актове	МОН		2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
9.1.4 Назначаване на служителите за предварителен-финансов контрол по ЗФУКПС във ВУ от министъра на образованието и науката.	Промяна в нормативни актове	МОН		2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
9.1.5 Стимулиране на въвеждането на информационни системи с цел повишаване на прозрачността и взаимен контрол на ректорското ръководство и ръководителите на основни звена.	Промени в правилниците на ВУ и в акредитацията Информационни системи	МОН ВУ	НАОА	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на висшите училища
9.1.6 Развитие, усъвършенстване и интегриране на регистрите за висшето образование, поддържани от НАЦИД, като източник на обективна статистическа информация и инструмент в помощ на формирането на политики и взимането на управленски решения относно развитието на висшето образование.	ПНИИДИТ	МОН НАЦИД	ДАНИИ ВУ	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) ОПДУ
Дейност 9.2. Превръщане на акредитацията в обективен инструмент на външното оценяване					
9.2.1 Включване на повече чуждестранни експерти при акредитацията.	Правилник за дейността на НАОА	НАОА	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на НАОА
9.2.2 Приемане на ясни и обективно измерими индикатори за различните видове акредитационни процедури.	Промени в критериите за оценка на НАОА	НАОА	МОН	2021 – 2023 г.	Бюджет на НАОА
9.2.3 Редуциране на обема на докладите за самооценка на ВУ и докладите-оценки на НАОА на база (автоматизиран) анализ на конкретни данни по обективно измеримите критерии.	Промени в критериите за оценка на НАОА	НАОА ВУ	МОН	2021 – 2023 г.	Бюджет на НАОА

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
<p>9.2.4 Създаване на обща за висшите училища, НАЦИД, НАОА, МОН и други заинтересовани институции електронна платформа, съдържаща и данните, необходими за акредитационните процедури чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прилагане на модерни системи за управление и контрол във висшите училища и създаването на стимули за структурна промяна в администрирането на висшите училища, вкл. чрез надграждане и интегриране на съществуващи електронни системи във ВУ и въвеждане на нови такива, включително свързани с по-ефективно управление на човешките ресурси; Интегриране на системи във ВУ с външни организации, вкл. с МОН, НАОА, НАЦИД и др., с които е необходим обмен на данни както на национално, така и на европейски ниво, в т. ч. обща за висшите училища, НАЦИД, НАОА и МОН електронна платформа, съдържаща данните, необходими за акредитационните процедури. Създаване и поддържане на електронна платформа за осъществяване на акредитация от НАОА; • създаване на облачна система за обмен на данни между различни електронни платформи и ресурси на национално ниво, с цел регулиране и оптимизиране на системата на висшето образование и въвеждане на електронен модел за управление, в т.ч. създаване на електронна национална карта на системата за висше образование, обединяване на регистрите и различните електронни системи и платформи за висше образование, улесняване на мрежовата свързаност между отделните институции и други. 	<p>ПНИИДИТ Електронна платформа</p>	<p>МОН НАЦИД НАОА</p>	<p>ДАНИИ ВУ</p>	<p>2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.</p>	<p>ЕФРР (ПНИИДИТ) Държавен бюджет</p>

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
9.2.5 Засилване на аналитичния потенциал на НАОА, като оценките да са обвързани и с реализирането на визията и политиките за развитие на ВУ.	Промени в критериите за оценка на НАОА	НАОА	МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Бюджет на НАОА
Цел 10. Подобряване на структурата и ефикасността на висшето образование					
<i>Дейност 10.1 Развиване на свързаност между висшите училища в страната и споделяне на общи ресурси за обучение и научни изследвания</i>					
10.1.1 Създаване на система за съвместно използване на материалната база (учебни лаборатории, обучителни бази, спортни бази и др.) от две и повече висши училища с цел повишаване на качеството и ефективността на обучението.	Политики за развитие на ВУ	ВУ	ИА ПО МОН	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
10.1.2 Подпомагане на обмена и на споделеното използване на преподаватели от две и повече висши училища, разположени в един и същи регион, по базови дисциплини като математика, физика, химия, чужд език, спорт и др.	Политики за развитие на ВУ	ВУ	МОН ИА ПО	2021 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Бюджет на висшите училища
10.1.3 Стимулиране на развитието на интердисциплинарни учебни планове и на хибридни специалности, комбиниращи дисциплини от две и повече професионални направления, които се осъществяват от две или повече висши училища.	Промени в нормативната уредба Политики за развитие на ВУ	ВУ	МОН ИА ПО	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 – 2030 г.	ЕСФ (ОПНОИР) ЕСФ+ (ПО след одобрението от ЕК) Държавен бюджет Бюджет на висшите училища
10.1.4 Доразвиване и обогатяване на системата от национални научни програми за обединяване на капацитета и дейностите на висши училища и научни организации за решаване на обществено значими научни и научно-приложни проблеми.	Политики за развитие на ВУ НПКНИ	МОН	ВУ Научни организации	Първи етап: 2021 – 2024 г. Втори етап: 2025 - 2030 г.	Държавен бюджет Бюджет на висшите училища и научните организации Бюджет на ФНИ

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
10.1.5 Стимулиране на развиването на регионални и на тематични кълстери между няколко висши училища и фирми за съвместно развитие на иновации и на интелектуална собственост, даващи конкурентно предимство на глобалните пазари.	ПНИИДИТ	ВУ Работодатели	МОН ДАНИИ	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	ЕФРР (ПНИИДИТ) Бюджет на висшите училища НПВУ
10.1.6 Стимулиране на обединяването на висши училища на доброволен принцип и на създаването на консорциуми за висше образование.	Национална програма за реструктуриране на ВУ	МОН	ВУ	Първи етап: 2021 – 2025 г. Втори етап: 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет чрез национална програма
Дейност 10.2 Дефиниране на изследователски, образователни и професионални висши училища с ясно очертана специфика					
10.2.1 Дефиниране на ВУ и на отделни професионални направления във ВУ като изследователски въз основа на обективни критерии като броя на публикациите в реферирани и индексирани издания (вкл. патенти), нормиран спрямо броя преподаватели	Промени в нормативни актове	МОН		2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.2.2 Дефиниране на образователни висши училища, които обучават само бакалаври и магистри или в които делът на студентите обучавани в изследователски ПН не е висок.	Промени в нормативни актове	МОН		2022 – 2025 г.	Държавен бюджет Бюджет на висшите училища
10.2.3 Очертаване в НКВОРБ на регионалните потребностите от колежи, които обучават само професионални бакалаври.	НКВОРБ	МОН		2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
10.2.4 Въвеждане на специфични критерии и отделни класации при оценяването на различните видове висши училища чрез Рейтинговата система.	Рейтингова система на ВУ	МОН		2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.2.5 Законово регламентиране на различията по отношение на изискванията, финансирането, акредитацията, организацията на обучението, научните изследвания, управлението и другите присъщи дейности на съответните видове висши училища.	Промени в нормативни актове	МОН	НАОА	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет

Цели/Дейности/Мерки	Инструменти	Отговорни институции		Срок на изпълнение	Източник на финансиране
		Водеща институция	Партньор/и		
10.2.6 Дефиниране на обективни критерии и процедура за трансформиране на един вид висше училище в друг при наличие на обществена необходимост и на необходимия човешки и материален ресурс (или при загуба на необходимост и/или ресурси).	Промени в нормативни актове	МОН		2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
Дейност 10.3 Въвеждане на по-гъвкава система за продължителността на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“					
10.3.1 Да се въведе законодателно възможност за редовно и дистанционно обучение в ОКС „бакалавър“ с продължителност от 3 академични години, като продължителността за дадено професионално направление да е еднаква за всички висши училища в страната.	Промени в нормативни актове	МОН	НАОА	2022 – 2025 г.	Държавен бюджет
10.3.2 Да се осигури държавно субсидиране на редовно, дистанционно и задочно обучение в ОКС „магистър“ с продължителност от 2 години, ако то надгражда 3-годишно обучение в ОКС „бакалавър“ в същото професионално направление.	Промени в нормативни актове	МОН	НАОА	2022 – 2025 г. 2026 – 2030 г.	Държавен бюджет
10.3.3 Чрез национални и/или оперативни програми да се осигурят средства за допълнителна квалификация и/или преквалификация, вкл. и чрез завършване на ОКС „магистър“ за лица, които са придобили висше образование преди повече от 10 години (в т. ч. и лица завършили ОКС „магистър“).	Национална програма	МОН	НАОА	2024 – 2027 г. 2028 – 2030 г.	Държавен бюджет